

En underfull frelser jeg eier

Tale på julemessa 2010, fredag kl 12.00, av Oddvar Søvik

For 10-12 år siden hadde Kirkens Bymisjon i Oslo en annonsekampanje i flere av landets aviser for å verve givere til deres arbeid. Annonnene vakte både positive og negative reaksjoner. Vi så bilder av ulike tenåringer, av typen som skulker skolen, som ruser seg og raver rundt, som raner og nasker, som tigger og tagger - og så lød overskriften: *Jesus elsker alle drittungene.*

Med sin utradisjonelle språkbruk fikk annonsen frem det som er evangeliets kjerne: Jesus elsker ikke bare solskinnsbarna, nei, han elsker også synderne. Han er en underfull frelser!

Jeg har lyst til å knytte noen tanker til det ut fra noen vers i

Luk 15,1-10

Jesus er en underfull frelser fordi han

1. var han tolleres og synderes venn
2. oppsøkte han de fortapte
3. gledet han seg over alle som vendte om

For det første:

1. Jesus var tolleres og synderes venn

"Tollere og syndere holdt seg nær til Jesus", leste vi. På grunnteksten betyr verbalformen som er brukt at det var en *jevnl*ig foreteelse, ikke bare noe som skjedde denne ene gangen som teksten vår handler om. Ja, han endatil *spiste* sammen med dem. For en jøde var det ensbetydende med at man aksepterte dem, ja at man inngikk i et nært og fortrolig fellesskap med vedkommende.

Dette provoserte de rettfærdige fariseerne og de skriftlærde noe aldeles forferdelig. For *tollerne* hørte til de mest foraktede i folket. De var quislinger, de jobbet for den romerske okkupasjonsmakten. I tillegg var det en kjent sak at de tok inn altfor mye i toll og avgifter. Overskuddet puttet de i egen lomme.

Syndere var en fellesbetegnelse på alle dem som ikke holdt loven til punkt og prikke. Det var forbudt for en fariseer å være gjest hos slike, eller invitere dem inn i sitt hus. Da ble man uren. Fariseerne var ikke opptatt av syndernes *frelse*, men av deres *ødeleggelse*. De strengeste fariseere sa: "Det vil bli glede i himmelen over hver synder som blir *utslettet* for Gud."

Derfor var det ingen syndere som holdt seg nær til fariseerne. Der følte de seg bare fordømt og foraktet.

Jo, en fariseer kunne nok si at Gud tok imot syndere. Men da måtte de først forbedre seg, vise at de nå både ville og kunne leve et nytt liv, og så måtte de komme kryptende og be om nåde for alt det gale de hadde gjort.

Men Jesus gjorde det stikk motsatt. Han tok imot alle, betingelsesløst. Der ble de møtt med en slik kjærlighet at de følte deg både akseptert og respektert. De fikk en opplevelse av at de var verdifulle. Han elsket dem på tross av deres feil og fall, deres svik og sviakt.

De maktet ikke leve opp til alle lovens strenge krav og til fedrenes mange forskrifter. Men hos Jesus ble de møtt av en omsorg og kjærlighet som forløste noe nytt i deres liv.

Jesus forlangte ikke at tolleren Sakkeus skulle få orden på sitt liv *før* han tok inn til ham. Men ved at han gjorde det, ble Sakkeus forvandlet: I glede over at Jesus tok imot ham, utbrøt han: "*Herre, halvdelen av alt jeg eier, vil jeg gi til de fattige, og har jeg presset penger av noen, skal han få firedobbelt igjen.*" Luk 19,8.

Jesus virket som en magnet på syndere og søkere, på de utstøtte og foraktede. Han elsket dem ikke på grunn av deres oppførsel. Han elsket dem ikke fordi de var gode, men fordi han er god. Og Jesu kjærlighet forvandlet dem.

Det som bedrøvet Jesus mest var ikke menneskenes synd, men at de avslo å ta imot hans kjærlighet. Han *gråt* over Jerusalem. Han ville samle dem som en høne samler kyllingene under sine vinger, men de ville ikke! Matt 23,37.

I Guds øyne er vi nemlig alle like store syndere, enten fasaden er fin eller fæl. Dessverre kan lett den tanken snike seg inn at vi er så prektige at vi *fortjener* Guds nåde.

I ei bygd på Østlandet ble en alkoholiker frelst, men innimellom hadde han noen stygge sprekk. Hver gang angret han og ba både Gud og mennesker om tilgivelse. En dag møttes to av damene fra bedehuset på butikken. De uttrykte sin bekymring for Ola: Den ene sa: "Skal 'n Ola bli frelst, så må det vara av pur nåde." - Er det noen som blir frelst på annen måte!!!?

Vi må vel bare erkjenne at vi ofte har vært mer på fariseernes parti en på Jesuslaget. Om vi ikke har *sagt* det, så har vi vel ofte *tenkt* som fariseerne at skal de ufrelste komme til oss, må de først ta seg sammen og vise klar vilje til forbedring. "Kom til Jesus som du er, men først må du bli som oss." Men da snur vi saken på hodet. Det er som om en lege skulle si til en syk pasient: "Du er alt for syk til å komme her. Du ser ikke godt ut. Gå hjem og ta deg sammen og se om du kan bli bedre, så kan du komme til meg. "Nei, det er jo legens oppgave å gjøre pasienten frisk.

Slik var det også med Jesus. Derfor sa han til fariseerne en annen gang han ble kritisert for å spise sammen med tollere og syndere: "*Det er ikke de friske som trenger lege, men de syke. Jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige, men syndere.*" (Mark 2,17)

For det andre:

2. Jesus oppsøkte de fortapte

Jesus tok ikke bare imot dem som flokket seg rundt ham, han til og med *oppsøkte* dem som ikke kom av seg selv. Det var helt uhørt for fariseerne. Som sagt kunne de nok tenke seg at Gud tok imot en angrende synder som hadde vist klare tegn på forbedring. Men en Gud som søker etter de fortapte og gleder seg over å finne dem, det kunne de ikke drømme om.

Men Jesus som var ett med Gud og som helt og fullt åpenbarte Guds kjærlighet, han viste for alle at slik er Gud. Han kom for å *oppsøke det som var fortapt for å frelse det.* (Luk 19,10) Det var hans hovedoppgave her på jord.

Og så forteller Jesus tre lignelser for å illustrere denne kjærligheten. Når Jesus skulle si noe veldig viktig sa han ofte det samme på to ulike måter. Her sier han det på *tre*. Altså må det være *ekstra* viktig!

Først forteller Jesus lignelsen om den *ene* sauene av de *hundre* som i *dumhet* tullet seg bort. Så lignelsen om den *ene* sølvpengen av de *ti* som ved et *uhell* kom bort, og så til slutt lignelsen om den ene sønnen av *to* som *bevisst* gikk bort. Men enten vi kommer bort fra Gud på grunn av dumhet, eller ved uheldige omstendigheter, eller ved et bevisst opprør, så elsker Gud sine tapte barn like høyt og gjør hva han kan for å finne dem og føre dem tilbake.

Å eie hundre sauer var ikke så uvanlig på den tiden. Men for oss virker det kanskje litt underlig at bonden kunne forlate de 99 i ville heia for å lete etter den ene. Et svinn på 1% er da ikke noe å skrive hjem om. Men hyrdene kjente sauene ved navn. De ledet dem ut om morgenen til gode beitemarker, de vaktet dem mot ville dyr, de ledet dem trygt på smale veier langs bratte stup. Det ble et helt spesielt forhold mellom hyrden og sauene. Derfor var gleden så stor når én bortkommen sau ble funnet.

Å miste en sølvmynt, verd fire denarer, det vil si fire daglønner, var en ganske stor sum for en kvinne. I dette tilfellet var det 10 % av alt hun eide. - Imidlertid har den tyske forskeren Joachim Jeremias en interessant tolking. Gifte kvinner gikk gjerne med et pannebånd der det hang ti sølvmynter. Det var deres giftesmykke. Å miste en av dem, ville gjøre smykket ubrukelig. Det ville vært som å miste giftingen for oss. Et slikt smykke hadde altså stor affeksjonsverdi. Derfor tenner hun en lampe og begynner å lete. Datidens hus var mørke, kanskje bare et vindu; i tillegg var det gjerne halm eller strå på golvet, så det var ikke lett å finne en mynt. Men hun ga seg ikke, og gleden var stor, da hun endelig fant sin smykkemynt.

Men Jesus lette ikke etter sauer og mynter. Han lette etter *mennesker*. Vi er uendelig mye mer verdt enn sauer eller sølvmynter. Så høyt elsket Gud oss at han sendte Jesus til jord for å finne oss og frelse oss ved å gi sitt liv som soning for våre synder. Det er Bibelens budskap i en sum. Intet offer var for stort for å vinne oss tilbake til seg. Slik er Guds farshjerte. Dette hjertet tegner Jesus et nydelig bilde at i den tredje lignelsen om *den bortkomne sønnen*, som vi kaller den. Men lignelsen handler om den kjærlige faren, som løper sin sønn i møte når han endelig en dag kommer hjem. Det var høyst upassende for en eldre mann å løpe, men kjærligheten setter alle konvensjoner til side!

Det som i tillegg til kjærligheten, var en mektig drivkraft for Jesus, var at han visste at de som var tapt ville gå *evig fortapt*, om de ikke ble funnet. Tenker vi på det?

Jesus ønsker å nå de fortapte også i dag. Han ønsker å bruke oss til det. Hva kan vi da gjøre? Først: Be for dem. Be dem gjerne hjem eller gå på besøk. Begynn med å spise sammen, slik Jesus ofte gjorde. Bli venner. Møt deres behov der de er. Er det noen i ditt nabolag som trenger barnepass, en enslig mor eller et ektepar som sliter og som kunne trenge en frihelg alene uten barna? Er det noen som er i en økonomisk krise og som du kunne gi en hjelpende hånd? Er det noen ensomme, syke eller gamle som trenger et besøk? Er det noen som har en smerte eller sorg som vi kan gi tid ved å lytte til dem, er det noen vi kan hjelpe praktisk i hus eller have? Kjærlighet oppfinnsom gjør.

Men den som ser en bror lide nød og lukker hjertet til for ham når han selv har mer enn nok å leve av, hvorledes kan han ha Guds kjærlighet i seg?

Mine barn, vår kjærlighet må være sann, ikke tomme ord, men handling, sier Johannes i sitt første brev.(3,17-18)

En mann i Kristiansand fortalte meg at kona hadde vært syk i nesten et år. Det var ut og inn på sykehus, mens han måtte passe både jobb og barn. "Det bor kristne naboer på alle kanter, men ikke *en* av dem kom og tilbød seg å ta med barna ut på noe. Hadde de gjort det, ville jeg trodd på deres kristendom og gitt meg over til Gud," sa han.

Før eller siden vil anledningen by seg til å fortelle om hva Jesus betyr for deg. Be dem med i vekstgruppen din eller start en gruppe med søkende. Du kan også invitere dem med på Alphakurs. Det gir deg en er det en glimrende anledning til å få samtale med din venn om Jesus på en naturlig måte, i en trygg sammenheng. Undersøkelser har vist at 75 % av dem som har kommet til tro, har venner å takke for det. Bare 5-10 % vinnes gjennom kampanjer og tradisjonelle møter.

Det er utrolig spennende å få være med på å vinne mennesker for Jesus. Ja, når alt kommer til alt er vel det hovedgrunnen til at vi fortsatt er her på jord. Var det bare om å gjøre for Jesus å frelse oss, burde han jo tatt oss rett hjem med en gang. For alt vi pusler med her av fellesskap, tilbedelse, bønn og lovsang er bare en blek skygge av det som engang skal komme.

Men det er en ting vi ikke kan gjøre i fullendelsen: Det er å vinne mennesker for Guds rike, derfor er vi her.

Og når det blir vårt hovedanliggende, da vil det drive oss inn til Jesus i Ordet og i bønnen. Vi trenger stadig å lære mer, vi trenger styrke og kraft. Vi vil også trenge de andres omsorg og fellesskap enda mer. Da begynner virkelig kristenlivet å fungere.

For det tredje:

3. Jesus gledet seg over alle som vendte om.

Bonden gledet seg over sauene som kom til rette, kvinnen gledet seg over mynten hun fant igjen, og faren stelte i stand en kjempesest for sin bortkomne sønn som hadde kommet hjem.

På samme måte blir det større glede blant Guds engler over én synder som vender om enn over 99 rettferdige som ikke trenger omvendelse, sier Jesus her i lignelsen vår. Så utrolig mye er hvert enkelt menneske verdt for Gud.

Nå har noen ut fra disse lignelsene spurt om Gud gjør forskjell på folk. Er han ikke glad for de 99 rettferdige som allerede er i folden? Er han ikke like glad i den hjemmeværende sønnen? Jo, det er han. Gud gjør ikke forskjell på folk. Han elsker alle, men selv Gud kjenner gleden ved å finne igjen sitt eget barn som var tapt. En mor som hadde 12 barn ble engang spurt hvem av barna hun var mest glad i. Etter en kort betenkningstid kom det: "Det barn som er sykt inntil det blir friskt igjen, det barn som er borte inntil det igjen er kommet i hus, det barn som er i nød inntil det på ny er i trygghet."

I Heb 12,2 står det et ord om Jesus som jeg fikk nytt lys over en dag:

For å få den glede han hadde i vente, tålte han korset uten å bry seg om vanæren, og nå har han satt seg på høyre side av Guds trone.

Den gleden Jesus hadde i vente, tolker de fleste om gleden ved å komme tilbake til himmelens herlighet. Men den hadde Jesus del i før korset, så det kan ikke være den han tenkte på. Nei, jeg tror det er gleden over å få se alle som får del i hans frelse på grunn av sin død på korset.

Denne gleden ønsker han at vi skal få del i. Nest etter det å bli frelst selv, kan det vel ikke tenkes en større glede enn å få oppleve at andre blir det. Likesom en familie gleder seg over å få barn, slik er det også en stor glede for en forsamling å få familieførøkelse. Hvis ikke nye legges til, mister vi noe av vitaliteten og friskheten og har lett for å havne i tom rutine og ytre aktivitet.

Men Jesus kommer med en advarsel til slutt: Når nye kommer, må vi ikke være som den *hjemmeværende* sønnen. Han kunne ikke glede seg over at hans bortkomne bror var kommet hjem. Det var forresten godt at han som kom hjem møtte faren først og ikke broren.

Jeg hørte for en tid siden om en menighet som hadde opplevd at flere av gatas løse fugler var blitt omvendt og begynt å gå på møtene deres. Hårlengde, skjegg lengde og skjørtelengde passet ikke helt med den tradisjonelle stilen der i menigheten. Der gikk det stort sett i grått og svart. Da ble følgende replikk overhørt i kirkebenken: "Vi har jo bedt om vekkelse, men jeg hadde ikke trodd det var *slike* mennesker vi skulle få."

Avslutning

Evangeliet i evangeliene er Guds kjærlighet til fortapte syndere. For Gud er ikke kjærligheten bare en følelsessak. Nei, han *beviste* sin kjærlighet ved å sende sin sønn til soning for våre synder. *1 Joh 4,10 Kjærligheten er ikke det at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder.*

Han som var uendelig Gud kunne sone for en uendelig skyld, for hele verdens synd. Derfor kan han frelse alle, uansett hvem vi er og hva vi har gjort. Han er i sannhet en underfull frelser.

Han gleder seg over hver den som vender om til ham. Han gleder seg over alle som tross feil og fall vil være hos ham. Denne gleden vil han gi oss del i, og denne gleden skal vi få være med å formidle til andre. Dypest sett er det derfor vi arrangerer julemesse også.